

การพัฒนาบทบาทหน้าที่องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อการส่งเสริม
ธุรกิจครอบครัวของ สปป. ลาว ให้กลายเป็นธุรกิจ SMEs
และสามารถขยายกิจการมายังประเทศไทยได้*

THE DEVELOPING OF ROLES AND RESPONSIBILITIES OF PUBLIC AND
PRIVATE ORGANIZATIONS TO PROMOTE THE FAMILY BUSINESS
OF LAO PDR TO BECOME SMES AND EXPAND
THE BUSINESS TO THAILAND

ธันยนันท์ สมบูรณ์รัตน์โชค

Thunyanan Somboonrattanachoke

บรรพต วิรุณราช

Banphot Wiroonrat

มหาวิทยาลัยบูรพา

Burapha University, Thailand.

E-mail: mary.kamonporn@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวทางและวิธีที่เหมาะสมที่องค์กรภาครัฐและเอกชนจะส่งเสริมธุรกิจครอบครัวของ สปป.ลาว เป็นเป็นธุรกิจ SMEs และ 2) เพื่อให้สามารถขยายกิจการมายังประเทศไทยได้ โดยใช้รูปแบบการแบบผสมวิธี ประกอบไปด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ทั้งความครอบคลุมของเนื้อหาและความตรงของเนื้อหาด้วยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน เพื่อเก็บข้อมูลตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและผู้ประกอบการธุรกิจครอบครัวหรือ SMEs จำนวน 23 คน และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs จำนวน 400 ชุด ซึ่งผ่านการวัดความสอดคล้องภายในแบบการหาค่า Cronbach's Alpha โดยกำหนดให้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามต้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

* Received 30 April 2019; Revised 21 May 2019; Accepted 28 May 2019.

โดยการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ เพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นปัจจัยสาเหตุและตัวแปรตาม และใช้สถิติสำหรับหาสอดคล้องระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

1. เชิงคุณภาพ ประกอบด้วย

1.1 แนวทางและวิธีที่เหมาะสมที่องค์กรภาครัฐและเอกชนจะส่งเสริมธุรกิจครอบครัวของ สป.ลาว เป็นเป็นธุรกิจ SMEs คือ กระบวนการต้นน้ำ ควบการสนับสนุนการผลิตสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับตลาด มีความหลากหลายและมาตรฐานที่ดี ในขณะเดียวกันก็ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน รวมถึงการสนับสนุนการฝึกอบรมและฝึกฝีมือแรงงาน กระบวนการกลางน้ำ การสนับสนุนเครื่องมือ เครื่องจักร เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในขณะเดียวกันก็ปรับเปลี่ยนทัศนคติด้านการบริหารจัดการและการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรให้เป็นมืออาชีพ แก้ไขและปรับปรุงกฎหมาย ขณะเดียวกันก็ต้องขยายเครือข่ายทางธุรกิจ พร้อมทั้งสร้างระบบติดตามและประเมินศักยภาพ SMEs กระบวนการปลายน้ำ ควรให้ความช่วยเหลือด้านความรู้ด้านการตลาด ในขณะเดียวกันก็ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดภาครัฐ วิจัยและพัฒนาความต้องการของผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง จัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าไปสู่หัวเมืองใหญ่

1.2 แนวทางและวิธีที่เหมาะสมที่องค์กรภาครัฐและเอกชนจะส่งเสริมธุรกิจ SMEs เพื่อให้สามารถขยายกิจการมายังประเทศไทยได้ โดยการให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิต เทคโนโลยี นวัตกรรมและการเตรียมความพร้อมของพนักงาน การส่งเสริมนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก สนับสนุนการลงทุนและสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ ในขณะที่ภาครัฐจะต้องทำหน้าที่ให้ความรู้กับผู้ประกอบการและให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนดอกเบี้ยต่ำระยะยาว ในขณะเดียวกันก็สร้างโอกาสในการขยายกิจการไปยังต่างประเทศด้วย

2. เชิงปริมาณ พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกของ PESTLE Model ด้านกฎหมายและระเบียบข้อบังคับเป็นปัจจัยที่สามารถส่งเสริมการไปสู่ SMEs ได้มากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.248 ในขณะที่ปัจจัยการผลิต เป็นปัจจัยภายในที่สามารถส่งเสริมการไปสู่ SMEs ได้มากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.225 ซึ่งปัจจัยด้านอุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่องเป็นปัจจัยด้านเดียวที่ไม่มีความสอดคล้องกับปัจจัยด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นทางสังคมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

คำสำคัญ: บทบาทหน้าที่, องค์กรภาคเอกชน, ธุรกิจครอบครัว, SMEs

Abstract

The objectives of this research are 1) study the guidelines and methods suitable for public and private organizations to promote the family business of Lao PDR. To become SMEs business and 2) able to expand the business to Thailand. Used the mixed method that consists of qualitative research using an in-depth interview form through the tool quality check both the content coverage and content integrity with 5 experts to collect information from government agencies 23 private sector and business entrepreneurs, families or SMEs, and quantitative research using the questionnaire for opinions of 400 SMEs entrepreneurs, which passed the internal consistency measurement, Cronbach's Alpha value model requiring that the confidence value of the questionnaire must be from 0.70 or higher. Quantity research using multiple regression analysis to be used for analyzing the relationship between internal and external factors and using statistics for finding the consistency between internal and external factors by finding the Pearson's chi-square coefficient.

The results of the study showed

The quality research was composed of guidelines and appropriate methods that public and private organizations would promote the family business of Lao PDR. To become SMEs business is, upstream process, should support the production of products and services in line with the market with a variety and good standards at the same time, assisting entrepreneurs in accessing funding sources including support for training and skill training. Midstream process, support for machine tools, technology and innovation at the same time, adjusting the management attitude and organizational structure change to be professional. Edit and update the law while also expanding the business network

along with creating a system to monitor and evaluate potential. Downstream process, should provide assistance in marketing knowledge while also promoting access to the public market continuous research and development of consumer needs establish a distribution center to large cities. Guidelines and appropriate methods that government and private organizations will promote SMEs to be able to expand into Thailand by providing support for production factors, technology, innovation and staff readiness. Promotion of economic stimulus policies for the foundation. Support investment and build a business camp while the government sector must act to educate entrepreneurs and provide loans for low-interest long-term investment. Creates opportunities for expansion into foreign countries as well.

The results of the quantitative study showed that the analysis of external factors of the PESTLE Model in law and regulations is the factor that can promote to SMEs as much as the average 4.248 while the factors of production is the internal factor that can promote to the most SMEs with an average of 4.225. Which supporting and related industrial factors is the only factors that are not consistent with the social impact factors and those involved

Keywords: Role, Private organizations, Family business, SMEs business

บทนำ

ภายใต้กระแสการค้าการลงทุนในยุคโลกาภิวัตน์ที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญของภาคธุรกิจการสื่อสารและการค้าระหว่างประเทศทวีความสำคัญ ซึ่งเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้อีกต่อไป โดยเฉพาะประเทศที่มีขนาดเล็กและต้องพึ่งพาการค้าระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความเจริญเติบโตของประเทศ การลงทุนระหว่างประเทศถือเป็นส่วนประกอบสำคัญในระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์ที่การติดต่อสื่อสารในประเทศต่าง ๆ สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายไปได้ทั่วโลก (Eichengreen, B.) แต่จากที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (UNCTAD, 2018) ซึ่งเปิดเผยใน

รายงาน Global Investment Trends Monitor ว่า การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ทั่วโลกลดลงร้อยละ 16 สู่ระดับ 1.52 ล้านล้านดอลลาร์ในปี 2560 จากระดับ 1.81 ล้านล้านดอลลาร์ในปี 2559 ซึ่ง FDI ยังคงฟื้นตัวอย่างยากลำบาก โดยประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชียกลับมาครองตำแหน่งภูมิภาคที่มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากที่สุดในโลก ซึ่งการลงทุนโดยตรงและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของบริษัทข้ามชาติส่วนใหญ่ยังคงให้ความสำคัญอยู่ภายในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรม แม้ว่าระดับการลงทุนโดยตรงที่ไหลเข้าสู่ประเทศกำลังพัฒนาในเอเชียจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นเกือบทุกปีก็ตาม (Risse, T., 2002)

จากข้อมูลปี พ.ศ. 2560 พบว่า ยอดการค้าไทย-อาเซียน 9 ประเทศ ในเขตการค้าเสรีอาเซียน (Free Trade Agreement : FTA) ในช่วงเดือน มกราคม-กรกฎาคม พ.ศ. 2560 มีมูลค่ารวม 57.32 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จากปี พ.ศ. 2559 หรือมีสัดส่วนร้อยละ 22.2 ของมูลค่าการค้ารวมของไทย ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนส่วนใหญ่เป็นประเทศกำลังพัฒนาที่มีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2552) โดยเฉพาะประเทศไทยและ สปป.ลาว มีความสัมพันธ์และเป็นมิตรไมตรีต่อกันมาอย่างยาวนาน ทำให้ทั้งสองประเทศมีระบบเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงถึงกันในหลายส่วน ทั้งการค้าขายตามชายแดน การลงทุน และการค้าขายระหว่างประเทศ ซึ่งล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของทั้งสองประเทศ โดย (อัทธ์ พิศาลวานิช, 2561) กล่าวว่า จากข้อมูลปี 2547 ถึง 2559 พบว่า เกือบร้อยละ 70 ของการนำเข้าสินค้าของลาวนั้นมาจากสินค้าของประเทศไทย ซึ่งโครงสร้างเศรษฐกิจของ สปป.ลาว ณ ปี 2560 พบว่า ภาคบริการ มีสัดส่วนร้อยละ 37.87 รองลงมาเป็นภาคอุตสาหกรรมมีสัดส่วนร้อยละ 32.42 และภาคเกษตรกรรมมีสัดส่วนร้อยละ 23.15 (SCB SMEs., 2561) เศรษฐกิจ สปป.ลาว ในปี 2560 มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ณ ราคาปัจจุบันคาดว่าจะมีมูลค่าเท่ากับ 9,889 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่แท้จริงอยู่ที่ร้อยละ 9.1 เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ที่ขยายตัวร้อยละ 8.7 ซึ่งการลงทุนทางตรงใน สปป.ลาว ส่วนใหญ่จะเน้นไปที่ภาคทรัพยากรธรรมชาติ การลงทุนจากต่างประเทศในทรัพยากรธรรมชาติคิดเป็นกว่าร้อยละ 80 ซึ่งการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่สำคัญใน สปป.ลาว ส่วนใหญ่มาจากประเทศไทย จีน เวียดนาม เกาหลีใต้และฝรั่งเศส (World Bank, 2015)

(Ministry of Industry and Commerce, Lao PDR, 2018) รายงานว่า การลงทุนที่นิยมมากที่สุดสำหรับนักลงทุนต่างชาติก็คือ อุตสาหกรรมเหมืองแร่ คิดเป็นร้อยละ 27, การผลิตไฟฟ้า คิดเป็นร้อยละ 25, การเกษตร, การบริการ, การประมวลผล, โรงแรม, ร้านอาหาร, การสื่อสารโทรคมนาคม, การก่อสร้าง, อุตสาหกรรมและการธนาคาร ส่วนในด้านธุรกิจ SMEs ในสปป.ลาวนั้น ส่วนใหญ่สถานประกอบการในภาคอุตสาหกรรมของลาวจะเป็น SMEs คิดเป็นมากกว่าร้อยละ 95 เน้นการส่งออก (Souksavanh, V. , 2014) โดยที่ SMEs มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีในอัตราที่ค่อนข้างคงที่ และมีแนวโน้มว่าจะมาขึ้นกว่าร้อยละ 3-5 ในปี ค.ศ. 2020 เนื่องจากได้รับการส่งเสริมอย่างมากจากนโยบายการหลุดพ้นความยากจนในปี 2020 ของรัฐบาล รวมถึงการส่งเสริมเศรษฐกิจการค้า การลงทุนจากต่างชาติเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการมีการปรับตัวเพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจและการลงทุนที่มากขึ้น ซึ่งศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2555) รายงานว่า ธุรกิจที่น่าสนใจสำหรับผู้ประกอบการ SMEs และพื้นที่ที่มีศักยภาพ ได้แก่ ธุรกิจการเกษตรและเกษตรแปรรูป ธุรกิจประเภทโรงแรม เกสต์เฮ้าส์ และร้านอาหาร และ ร้านค้าปลีกสินค้าอุปโภคบริโภค

จากนโยบายการหลุดพ้นความยากจนในปี 2020 ของรัฐบาล สปป. ลาว ซึ่งส่งผลให้เกิดการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมอย่างมากมาย โดยเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนโยเสริมมากขึ้น ทำให้การส่งเสริมเศรษฐกิจของ สปป.ลาว กลายเป็นหนทางที่จะช่วยให้ประเทศสามารถหลุดพ้นความยากจนตามนโยบายที่ได้ตั้งไว้ โดยมีหน่วยงานภาครัฐโดยกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวางแผนและการลงทุนและสมาคมนักธุรกิจหนุ่มแห่งชาติ สปป.ลาว (Young Entrepreneurs Association of Laos: YEAL) ซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรที่สนับสนุนคนหนุ่มสาวในทางธุรกิจและช่วยผลักดันประเทศชาติ สปป.ลาว ให้เดินไปในทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มโอกาสในการประสบความสำเร็จทางธุรกิจ อีกทั้งยังได้ให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับวิธีการที่จะได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ รวมไปถึงสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญด้านอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและพูดคุยเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กรในภาพรวม พร้อมทั้งให้บริการเครือข่ายระหว่างประเทศที่จะช่วยสนับสนุนหรือส่งเสริมและเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจเหล่านั้นได้ (YEAL, 2015) ซึ่งจากบทบาทและหน้าที่ของทั้งภาครัฐและภาคเอกชนโดยสมาคมนักธุรกิจหนุ่มแห่งชาติ ที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ทั้งสองส่วนมีความสำคัญต่อระบบธุรกิจของ สปป.ลาว อย่างมาก งานวิจัยชิ้นนี้

ผู้วิจัยจึงมุ่งหวังที่จะทำการศึกษาถึงการพัฒนาบทบาทหน้าที่องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อการส่งเสริมธุรกิจครอบครัวของ สปป.ลาว ให้กลายเป็นธุรกิจ SMEs ซึ่งจากคำให้สัมภาษณ์ของ ดร. คำแสน สีหะวงค์ ประธานกลุ่มแสงสวรรค์ วิทยาลัยแสงสวรรค์แห่ง สปป.ลาว ที่ว่า “ต้องการที่จะเห็นนักลงทุนทั้งในและนอกประเทศ สปป.ลาว เข้ามาลงทุน ให้การสนับสนุนและพัฒนาธุรกิจขนาดครอบครัว ให้กลายเป็นธุรกิจ SMEs ที่มีศักยภาพและสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ ทั้งนี้ก็เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป” ดังนั้น จึงเป็นความท้าทายของผู้วิจัย ที่จะมามีวิธีการที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาบทบาทหน้าที่องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อการส่งเสริมธุรกิจครอบครัวของ สปป.ลาว ให้กลายเป็นธุรกิจ SMEs เพื่อให้ทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชนสามารถเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยเหลือและส่งเสริมธุรกิจครอบครัวของ สปป.ลาว ให้กลายเป็นธุรกิจ SMEs รวมถึงให้มีศักยภาพมากพอที่จะขยายกิจการมายังประเทศไทยได้ ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่หลุดพ้นจากความยากจนในปี 2020 ให้ได้อย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรมมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางและวิธีที่เหมาะสมที่องค์กรภาครัฐและเอกชนจะส่งเสริมธุรกิจครอบครัวของ สปป.ลาว เป็นเป็นธุรกิจ SMEs
2. เพื่อศึกษาแนวทางและวิธีที่เหมาะสมที่องค์กรภาครัฐและเอกชนจะส่งเสริมธุรกิจ SMEs ให้สามารถขยายกิจการมายังประเทศไทยได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบประสานวิธี (Mixed methodology) ซึ่งประกอบไปด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยที่การวิจัยเชิงคุณภาพ จะประกอบไปด้วยการศึกษาเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก นอกจากนี้ยังใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอกตาม PESTLE Model เพื่อประเมินสถานการณ์แวดล้อมภายนอกที่ส่งเสริมธุรกิจครอบครัวให้กลายเป็นธุรกิจ SMEs ในประเทศ สปป.ลาว รวมไปถึงการใช้แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในตาม Diamond Model เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในประเทศ สปป.ลาว ที่เอื้อต่อการขยายการลงทุน SMEs ไปยังประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ทั้งความครอบคลุม

ของเนื้อหาและความตรงของเนื้อหา (IOC) ด้วยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน คน 23 ประกอบด้วยตัวแทนภาครัฐ จำนวน 5 คน เจ้าของธุรกิจหรือผู้บริหารระดับสูงในธุรกิจ SMEs จำนวน 10 คน และผู้บริหารระดับสูงของสมาคมนักธุรกิจแห่งชาติลาว (YEAL) จำนวน 8 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกไปทำการสังเคราะห์ วิเคราะห์ และสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 400 ชุด ซึ่งผ่านการวัดความสอดคล้องภายในแบบการหาค่า Cronbach's Alpha โดยกำหนดให้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามต้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมให้การปรับเปลี่ยนจากธุรกิจแบบครอบครัวไปเป็นธุรกิจ SMEs รวมถึงความสำคัญของ SMEs ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ความสำคัญของภาคเอกชนและสมาคมนักธุรกิจหนุ่มแห่งชาติลาว (YEAL) ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและธุรกิจ SMEs และจะมีแนวทางหรือวิธีขยายการลงทุน SMEs ไปยังประเทศไทยได้อย่างไร ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถส่งเสริมให้การปรับเปลี่ยนจากธุรกิจแบบครอบครัวไปเป็นธุรกิจ SMEs ประสบความสำเร็จและสามารถขยายกิจการมายังประเทศไทยได้ และใช้การวิเคราะห์ความสอดคล้องของสภาพปัจจัยภายในและภายนอกที่เอื้อต่อการส่งเสริมให้การปรับเปลี่ยนจากธุรกิจแบบครอบครัวไปเป็นธุรกิจ SMEs ประสบความสำเร็จและสามารถขยายกิจการมายังประเทศไทยได้ โดยค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน (Pearson's chi-square)

ผลการวิจัย

แนวทางและวิธีที่เหมาะสมที่ภาครัฐและภาคเอกชน ที่จะสามารถช่วยส่งเสริมธุรกิจครอบครัวของ สปป. ลาวไปเป็นธุรกิจ SMEs ซึ่งมีแนวทางดังต่อไปนี้

1. กระบวนการต้นน้ำ

การผลิตสินค้าหรือบริการ โดยการสนับสนุนการผลิตสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับตลาดมีความหลากหลายและมีการควบคุมมาตรฐานและคุณภาพที่ดี รวมถึงการสร้างเครือข่ายและจับคู่กับผู้ประกอบการรายใหญ่

การเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนทั้งของรัฐและเอกชน รวมถึงการหลีกเลี่ยงการกู้เงินนอกระบบ และพัฒนาแหล่งเงินทุนเพื่อปล่อยเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำและส่งเสริมการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการตามมาตรฐานสากล การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการสนับสนุนการฝึกอบรมให้เพื่อพัฒนาความรู้ทั้งด้านเทคนิคระดับฝีมือแรงงาน ทักษะและการบริหารจัดการธุรกิจ

2. กระบวนการกลางน้ำ

การบริหารจัดการ โดยการ 1) สนับสนุนเครื่องมือ เครื่องจักร เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยแก่ผู้ประกอบการ 2) ปรับเปลี่ยนทัศนคติด้านการบริหารจัดการจากรูปแบบครอบครัวไปสู่การบริหารจัดการองค์กรอย่างมืออาชีพและมีความทันสมัย 3) สนับสนุนผู้ประกอบการด้านการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและกลยุทธ์การบริหารจัดการองค์กร 4) แก้ไขและปรับปรุงกฎหมายที่ไม่เอื้อหรือเป็นอุปสรรคต่อการเป็น SMEs 5) ขยายเครือข่ายและพันธมิตรทางธุรกิจ 6) บริหารจัดการเครือข่ายและพันธมิตรทางธุรกิจโดยการสื่อสารผ่านระบบ ICT และ 7) สร้างระบบติดตามและประเมินศักยภาพ SMEs

3. กระบวนการปลายน้ำ

3.1 กลยุทธ์ทางการตลาด โดยการ 1) ให้ความช่วยเหลือด้านความรู้ด้านการตลาด และแนวทางการปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดตลอดห่วงโซ่อุปทานแก่วิสาหกิจฐานราก 2) สร้างช่องทางการค้าออนไลน์ และขยายช่องทางการค้าอิเล็กทรอนิกส์ โดยเน้นอุปกรณ์สื่อสารแบบพกพา 3) การส่งเสริมการเข้าถึงตลาดภาครัฐโดยมุ่งเน้นความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก 4) วิจัยและพัฒนาด้านความต้องการของผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง 5) ขยายความร่วมมือกันในการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าไปสู่หัวเมืองใหญ่

3.2 แนวทางและวิธีที่เหมาะสมที่องค์กรภาครัฐและเอกชนจะส่งเสริมธุรกิจ SMEs เพื่อให้สามารถขยายกิจการมายังประเทศไทยได้ ดังนี้

3.2.1 ด้านปัจจัยการผลิต โดยการให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิต เทคโนโลยี นวัตกรรมและการเตรียมความพร้อมของพนักงานทั้งด้านความรู้ ทักษะและการบริหารจัดการ

3.2.2 ด้านความต้องการหรืออุปสงค์ โดยการส่งเสริมนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากและส่งเสริมการทำตลาดตามอุปสงค์เพื่อเน้นการขยายกิจการ

3.2.3 ด้านอุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่อง โดยการสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการลงทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมต้นน้ำ การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ เชื่อมโยงทั้งในและต่างประเทศและสนับสนุนภาคเอกชนให้มีบทบาทและหน้าที่ในการเป็นตัวแทนผู้ประกอบการในธุรกิจ SMEs ในการเจรจาการค้า

3.2.4 ด้านกลยุทธ์ โครงสร้างและสภาพการแข่งขันของผู้ผลิต โดยการสนับสนุนผู้ประกอบการด้านการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและกลยุทธ์การบริหารจัดการองค์กรทั้งด้านการบริหารจัดการองค์กร กระบวนการผลิต การตลาดและประชาสัมพันธ์

3.2.5 ด้านการส่งเสริมจากรัฐบาล โดยภาครัฐจะต้องทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้ความรู้กับผู้ประกอบการที่ต้องการจะปรับเปลี่ยนธุรกิจครอบครัวไปเป็นธุรกิจ SMEs และให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนเพื่อการลงทุนดอกเบี้ยต่ำระยะยาว รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาการลงทุนธุรกิจในเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ต่าง ๆ

3.2.6 เหตุสุดวิสัย หรือโอกาส โดยการสร้างโอกาสในการขยายกิจการไปยังต่างประเทศ รวมถึงการส่งเสริมวัฒนธรรมในสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อการปรับเปลี่ยนไปสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูง สนับสนุนข้อมูลที่เป็นด้านระบบการเงินในประเทศเป้าหมาย และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการนำมาตราฐานที่เป็นสากลเข้ามาใช้กับระบบการบริหารจัดการ และกระบวนการผลิตในองค์กร

3.3 สรุปปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมธุรกิจครอบครัวของ สปป. ลาว ไปเป็นธุรกิจ SMEs มีดังนี้

3.3.1 ปัจจัยส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงจากธุรกิจครอบครัวไปสู่ธุรกิจ SMEs ด้านความสามารถในการแข่งขันในตลาด SMEs ได้แก่ เทคนิคในการจัดทำแผนและกลยุทธ์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technical) และ กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ (Legal)

3.3.2 ปัจจัยส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงจากธุรกิจครอบครัวไปสู่ธุรกิจ SMEs ด้านการเชื่อมโยงกับวิสาหกิจขนาดใหญ่ ได้แก่ เศรษฐกิจและการลงทุน (Economic)

3.3.3 ปัจจัยส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงจากธุรกิจครอบครัวไปสู่ธุรกิจ SMEs ด้านการรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ เทคนิคในการจัดทำแผนและกลยุทธ์เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Technical)

3.3.4 ปัจจัยส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงจากธุรกิจครอบครัวไปสู่ธุรกิจ SMEs ด้านการกระจายการพัฒนาไปทั่วประเทศ ได้แก่ เทคนิคในการจัดทำแผนและกลยุทธ์เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technical)

3.4 สรุปปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้ธุรกิจ SMEs สามารถขยายกิจการมายังประเทศไทยได้ มีดังนี้

3.4.1 ปัจจัยส่งเสริมให้ธุรกิจ SMEs สามารถขยายกิจการมายังประเทศไทยได้ ด้านความสามารถในการแข่งขันในตลาด SMEs ได้แก่ ปัจจัยการผลิต (Factor Conditions)

3.4.2 ปัจจัยส่งเสริมให้ธุรกิจ SMEs สามารถขยายกิจการมายังประเทศไทยได้ ด้านการเชื่อมโยงกับวิสาหกิจขนาดใหญ่ ได้แก่ ปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) และความต้องการหรืออุปสงค์ (Demand Condition)

3.4.3 ปัจจัยส่งเสริมให้ธุรกิจ SMEs สามารถขยายกิจการมายังประเทศไทยได้ ด้านการรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ปัจจัยการผลิต (Factor Conditions)

3.4.4 ปัจจัยส่งเสริมให้ธุรกิจ SMEs สามารถขยายกิจการมายังประเทศไทยได้ ด้านการกระจายการพัฒนาไปทั่วประเทศ ได้แก่ เหตุสุดวิสัย หรือโอกาส (Chance)

3.5 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของปัจจัยภายในตาม PESTLE Model และปัจจัยภายนอกตาม Diamond model มีดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบความสอดคล้องของปัจจัยภายในตาม PESTLE Model และปัจจัยภายนอกตาม Diamond model

ปัจจัยที่ศึกษา		แบบจำลองการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน Diamond model					
		ปัจจัยการผลิต	ความต้องการหรืออุปสงค์	อุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่อง	กลยุทธ์ โครงสร้างและสภาพการแข่งขันของผู้ผลิต	การส่งเสริมจากรัฐบาล	เหตุสุดวิสัย หรือโอกาส
แบบจำลองการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก PESTLE Model	การเมืองการปกครองและนโยบายภาครัฐต่อการส่งเสริมการลงทุนและ SMEs (Political)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	เศรษฐกิจและการลงทุน (Economic)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	ผลกระทบที่เกิดขึ้นทางสังคมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Sociological)	✓	✓		✓	✓	✓
	เทคนิคในการจัดทำแผนและกลยุทธ์เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technical)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ (Legal)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	สภาพแวดล้อมและชุมชน (Environmental)	✓	✓	✓	✓	✓	✓

* เครื่องหมาย ✓ หมายถึง มีความสอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

** สถิติที่ใช้วิเคราะห์ความสอดคล้อง คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน (Pearson's chi-square)

จากผลการทดสอบความสอดคล้องของปัจจัยภายในตาม PESTLE Model และปัจจัยภายนอกตาม Diamond model ในตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของ สปป.ลาว มีความสอดคล้องและได้รับการพัฒนาและส่งเสริมไปพร้อมกันในทุกประเด็น ยกเว้นปัจจัยภายในด้านอุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่องที่ไม่มีความสอดคล้องกับปัจจัยภายนอกด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นทางสังคมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Sociological) เนื่องจาก สปป.ลาว ให้การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างมากนับตั้งแต่เริ่มดำเนินนโยบายการหลุดพ้นจากประเทศยากจนภายในปี 2020 ในขณะเดียวกัน การส่งเสริมและพัฒนาทางสังคมวัฒนธรรม อาจจะไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควรและไม่ได้กระทำควบคู่กันไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ จึงทำให้ปัจจัยทั้งสองยังไม่สอดคล้องและส่งเสริมซึ่งกันและกันมากพอในปัจจุบัน จึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาล สปป.ลาว ที่จะต้องหันมาให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาทางสังคมวัฒนธรรมให้มากขึ้น ควบคู่ไปพร้อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการแข่งขันในตลาด SMEs

1.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงจากธุรกิจครอบครัวไปสู่ธุรกิจ SMEs ได้แก่

1.1.1 เทคนิคในการจัดทำแผนและกลยุทธ์เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technical) สอดคล้องกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2552) กล่าวว่า จะมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีเกิดขึ้นจากการลงทุน ผลกระทบที่เกิดจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ มีการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้กับคนในประเทศ สอดคล้องกับ (SME Agency, 2017) ที่ได้กล่าวว่า จะต้องให้การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระบบการค้า เช่นเดียวกับ (OECD, 2002) ที่ได้กล่าวว่า การให้ความสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม จะช่วยให้ SMEs ประสบความสำเร็จได้ สอดคล้องกับ (OECD, 2002) ที่ได้กล่าวถึงนโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs ของออสเตรเลียว่า ได้มีโครงการศูนย์สนับสนุนเทคโนโลยี มีจุดมุ่งหมายในการช่วยให้ธุรกิจขนาดเล็กสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

1.1.2 กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ (Legal) ภาครัฐและเอกชนจะต้องประสานความร่วมมือในการแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อผู้ประกอบการหรือเป็นอุปสรรคต่อการลงทุน ให้มีความชัดเจน ลดข้อจำกัดบางประการ ให้มีสะดวกต่อการปฏิบัติมากขึ้น สอดคล้องกับ (OECD, 2002) ที่ได้กล่าวถึง นโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs ของฝรั่งเศส ที่ได้จัดทำมาตรการการให้โอกาสแก่ผู้ประกอบการใหม่ในการตั้งธุรกิจ เช่น ในการประกอบธุรกิจปีแรก การจ่ายเงินค่าประกันสังคมของผู้ประกอบการจะได้รับการอนุโลม หรือขยายเวลาออกไปหลายปี รวมถึงอำนวยความสะดวกในการควบและโอนกิจการ เช่นเดียวกับ (SME Agency, 2017) ที่ได้กล่าวถึงนโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs ของญี่ปุ่นว่า ได้มีมาตรการการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการ นักลงทุน และผู้ประกอบการปะกัน โดยสนับสนุนการจัดงานแสดงสินค้าต่าง ๆ การสัมมนาระหว่างประเทศเพื่อเป็นเวทีที่ผู้ประกอบการ นักลงทุน และผู้บริโภครวมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการขยายธุรกิจไปยังประเทศไทย ได้แก่ ปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) สอดคล้องกับ (Porter, M.E., 1998) ที่กล่าวว่า ปัจจัยการผลิตมีความหมายครอบคลุมถึงแรงงาน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ ทุน และสาธารณูปโภค รวมไปถึงเทคโนโลยีในการผลิตก็ถือว่าเป็นปัจจัยการผลิตเช่นเดียวกัน ดังนั้น (Porter, M.E., 1998) จึงหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ประเทศมีและเกี่ยวข้องกับการผลิตของผู้ผลิตภายในประเทศ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อความได้เปรียบและเสียเปรียบในการแข่งขัน ทั้งนี้ยังรวมทรัพยากรทางด้านความรู้ที่เกิดจากการสร้างสรรค์ พัฒนาและฝึกอบรม จะพบมากในปัจจัยด้านแรงงานที่มีทักษะเฉพาะ

2. ด้านการเชื่อมโยงกับวิสาหกิจขนาดใหญ่

2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงจากธุรกิจครอบครัวไปสู่ธุรกิจ SMEs ได้แก่ เศรษฐกิจและการลงทุน (Economic) สอดคล้องกับ (OECD, 2002) ที่ได้กล่าวถึงนโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs ของออสเตรเลียว่า ได้มีมาตรการเพิ่มช่องทางการเงินแก่ธุรกิจขนาดเล็ก ออสเตรเลียมีมาตรการจูงใจให้นักลงทุนเอกชนมาลงทุนในธุรกิจขนาดเล็ก โดยรัฐบาลจะให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตอบแทน มากกว่านั้น ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงจากธุรกิจครอบครัวไปสู่ธุรกิจ SMEs ด้านการรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ เทคนิคในการจัดทำแผนและกลยุทธ์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technical) เช่นเดียวกับ (เวทวงศ์ พวงทรัพย์ และคณะ, 2555) ที่กล่าวไว้ว่า นโยบายภาพรวมการลงทุนในต่างประเทศมีข้อจำกัดด้าน

กฎระเบียบของตัวกองทุนเอง ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการตัดสินใจลงทุน เช่นเดียวกับ (SME Agency, 2017) ที่ได้กล่าวถึง SMEs ของญี่ปุ่นว่า ได้มีมาตรการการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการ นักลงทุน และผู้ประกอบการพบปะกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นในการทำธุรกิจร่วมกัน

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการขยายธุรกิจไปยังประเทศไทย ได้แก่

2.2.1 ปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) ภาครัฐและภาคเอกชนให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตในด้านต่าง ๆ ทั้งวัตถุดิบ เครื่องจักรในการผลิต เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในแต่ละสาขา เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการให้สามารถตั้งต้นธุรกิจและสามารถพัฒนาและขยายกิจการทั้งในประเทศและไปยังต่างประเทศในอนาคตได้ สอดคล้องกับ ทฤษฎีสภาพปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในประเทศของ (Heckscher, E., 1919) และ (Ohlin, B. G., 1933) ที่กล่าวถึงความได้เปรียบในการผลิตเกิดจากความแตกต่างของปัจจัยการผลิตที่มีในประเทศ สอดคล้องกับ (Ministry of Planning and Investment Lao PDR, 2017) ที่กล่าวว่า ถึงแม้ สปป.ลาว จะมีปัจจัยดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศหลายปัจจัย แต่ยังมีข้อจำกัดที่สำคัญและไม่ควรมองข้ามสำหรับภาคการผลิต คือ ด้านจำนวนแรงงาน และแรงงานฝีมือ

2.2.2 ความต้องการหรืออุปสงค์ (Demand Condition) สอดคล้องกับ (Porter, M.E., 1998) ที่กล่าวว่า อุปสงค์หรือความต้องการ เป็นความต้องการภายในประเทศ ซึ่งจะทำให้เกิดความได้เปรียบด้านการแข่งขันในตลาดโลกได้ เพราะความต้องการภายในประเทศจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและปริมาณที่มากพอ ก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาดเนื่องจากสามารถทำการผลิตในปริมาณมาก ๆ

3. ด้านการรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

3.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงจากธุรกิจครอบครัวไปสู่ธุรกิจ SMEs ได้แก่ เทคนิคในการจัดทำแผนและกลยุทธ์เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technical) สอดคล้องกับ (SME Agency, 2017) ได้กล่าวถึงนโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs ของญี่ปุ่นว่า ได้จัดให้มีมาตรการการสร้างศูนย์อำนวยความสะดวกในแต่ละจังหวัดเพื่อให้บริการแก่ SMEs ในราคาต่ำ ในขณะที่ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2559) ที่ได้มีการส่งเสริมและ

การให้คำปรึกษาและแนะนำทางการเงินสำหรับ SMEs ซึ่งจะทำหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหนี้ การประสานงานระหว่างสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐกับ SMEs และประชาชน ตลอดจนให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนเพื่อการขยายกิจการและการลงทุนใหม่

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการขยายธุรกิจไปยังประเทศไทย ได้แก่ ปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) ซึ่งจากทฤษฎีสถาปัตยกรรมการผลิตที่มีอยู่ในประเทศของ (Heckscher, E., 1919) และ (Ohlin, B. G., 1933) ที่ที่มองความแตกต่างกันของแต่ละประเทศในเรื่องปัจจัยการผลิตเริ่มต้น รวมถึงราคาปัจจัยการผลิตระหว่างประเทศ แต่ละประเทศจะส่งออกปัจจัยการผลิตแข่งขัน จึงทำให้ปัจจัยการผลิตไม่ได้ราคา และนำเข้าสินค้าเฉพาะสิ่งจำเป็นบางอย่างเท่านั้นโดยเปรียบเทียบซึ่งปัจจัยการผลิตดังกล่าวจะมีราคาแพง สอดคล้องกับ (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2552) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมการลงทุนและพัฒนา SMEs ใน สปป.ลาวได้ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านปัจจัยแวดล้อม การสนับสนุนปัจจัยแวดล้อมส่งเสริมให้เกิดการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งโดยการเสริมสร้างระบบและเตรียมความพร้อมให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น

4. ด้านการกระจายการพัฒนาไปทั่วประเทศ

4.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงจากธุรกิจครอบครัวไปสู่ธุรกิจ SMEs ได้แก่ เทคนิคในการจัดทำแผนและกลยุทธ์เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technical) สอดคล้องกับ (Agarwal, M. and Mitra, S., 2010) กล่าวไว้ว่า การมีนโยบายสนับสนุนการค้าเสรีก็จะเป็นส่วนเสริมให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้น และการเจริญเติบโตทางด้านเทคโนโลยีและทักษะฝีมือแรงงานจะเป็นส่วนเสริมให้เกิดการส่งออกที่เพิ่มสูงขึ้นด้วย ในทางตรงกันข้ามข้อกีดกันทางการค้าจะส่งผลกระทบต่อศักยภาพของเศรษฐกิจในภาพรวมมากกว่าการมีนโยบายการค้าเสรีจากภาครัฐ และนโยบายที่ภาครัฐให้การส่งเสริมการส่งออกจะก่อให้เกิดความเจริญทางเศรษฐกิจมากกว่าการอุดหนุนการนำเข้า

4.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการขยายธุรกิจไปยังประเทศไทย ได้แก่ เหตุสุดวิสัย หรือโอกาส (Chance) ภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องส่งเสริมการสร้างโอกาสในการขยายกิจการไปยังต่างประเทศ โดยการส่งเสริมวัฒนธรรมในสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อการปรับเปลี่ยนไปสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูง ตามหลักของการบริหารธุรกิจสมัยใหม่ สอดคล้องกับ (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2554) ซึ่งมีแนวคิดการออกไปลงทุนตั้งฐานการผลิตใน

ต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับประเทศ และระดับภูมิภาค รวมทั้งเป็นการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ โดยที่ (Hasanov, F., and Izraeli, O., 2012) ได้กล่าวไว้ว่า ความเหลื่อมล้ำทางสังคมจะเป็นโอกาสให้นักลงทุนสามารถเข้าถึงทรัพยากรในการผลิตได้มากขึ้น อันจะเป็นส่วนช่วยให้เกิดการลงทุนและกระตุ้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้มากขึ้น

5. ปัจจัยภายนอกตาม PESTLE Model ด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นทางสังคมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความสอดคล้องกับ ปัจจัยภายในตาม Diamond model ในด้านปัจจัยการผลิต ด้านความต้องการหรืออุป ด้านกลยุทธ์ โครงสร้างและสภาพการแข่งขันของผู้ผลิต ด้านการส่งเสริมจากรัฐบาล และด้านเหตุสุดวิสัย หรือโอกาส แต่ไม่สอดคล้องกับด้านอุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่อง สอดคล้องกับ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (2554) ปัจจุบันได้มีแนวคิดการออกไปลงทุนตั้งฐานการผลิตในต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจไทยทั้งในระดับประเทศ และระดับภูมิภาค รวมทั้งเป็นการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ ทำนองเดียวกันกับ (Bartok, C. and Miroudot, S., 2008) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการค้าการลงทุนและการแข่งขันว่า เป็นแรงผลักดันในเชิงบวกต่อกัน การลงทุนในต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น มาจากรัฐที่ให้สนับสนุนการเปิดตลาดการค้าเสรีระหว่างประเทศ สอดคล้องกับแนวคิดของ (Porter, M.E. , 1990) ที่กล่าวว่า ปัจจัยต่าง ๆ ภายในประเทศ คือ สิ่งที่สำคัญที่จะกำหนดว่า ประเทศสามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้หรือไม่ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านั้นจะเป็นตัวชี้วัดความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างชัดเจนที่สุด เช่นเดียวกับ (Heckscher, E., 1919) และ Ohlin (1933) ที่กล่าวถึงความได้เปรียบในการผลิตเกิดจากความแตกต่างของปัจจัยการผลิตที่มีในประเทศ ซึ่งประเทศ สปป.ลาวนั้น มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมากมาย ที่เอื้อต่ออุตสาหกรรมการผลิต จะขาดก็แต่ปัจจัยด้านเทคโนโลยีในการผลิตที่ต้องอาศัยการลงทุนจากนักลงทุนต่างประเทศ ซึ่งข้อได้เปรียบในด้านทรัพยากรนี้ จะช่วยดึงดูดนักลงทุนจากทั่วโลกได้เป็นอย่างดี

สรุป

จากการศึกษาทั้งจากแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักและเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม

ความคิดเห็น แล้วทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งแบบเชิงคุณภาพและเชิงสถิติอย่างละเอียดตามวัตถุประสงค์การวิจัย พบว่า แนวทางและวิธีที่เหมาะสมที่องค์กรภาครัฐและเอกชนจะส่งเสริมธุรกิจครอบครัวของ สปป.ลาว เป็นเป็นธุรกิจ SMEs คือ การสนับสนุนด้านการผลิตสินค้าและบริการ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน การฝึกอบรมและฝึกฝีมือแรงงาน เครื่องมือเครื่องจักร เทคโนโลยีและนวัตกรรม การปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรให้เป็นมืออาชีพ แก้ไขและปรับปรุงกฎหมาย สร้างขยายเครือข่ายทางธุรกิจ ช่วยเหลือด้านความรู้ด้านการตลาด ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดภาครัฐ วิจัยและพัฒนาความต้องการของผู้บริโภค และจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าไปสู่หัวเมืองใหญ่ ในขณะเดียวกัน แนวทางและวิธีที่เหมาะสมที่องค์กรภาครัฐและเอกชนจะส่งเสริมธุรกิจ SMEs เพื่อให้สามารถขยายกิจการมายังประเทศไทยได้ โดยการให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิต เทคโนโลยี นวัตกรรมและการเตรียมความพร้อมของพนักงาน การส่งเสริมนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก สนับสนุนการลงทุนและสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ ในขณะที่ภาครัฐจะต้องทำหน้าที่ให้ความรู้กับผู้ประกอบการและให้ความช่วยเหลือด้านเงินกู้เพื่อการลงทุนดอกเบี้ยต่ำระยะยาว ในขณะเดียวกันก็สร้างโอกาสในการขยายกิจการไปยังต่างประเทศด้วย ในขณะที่ปัจจัยด้านกฎหมายและระเบียบข้อบังคับเป็นปัจจัยที่สามารถส่งเสริมการไปสู่ SMEs ได้มากที่สุด และปัจจัยการผลิต เป็นปัจจัยที่สามารถส่งเสริม SMEs ให้สามารถขยายกิจการมายังประเทศไทยได้มากที่สุด ซึ่งปัจจัยด้านอุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่องเป็นปัจจัยด้านเดียวที่ไม่มีความสอดคล้องกับปัจจัยด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นทางสังคมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจะต้องได้รับการปรับปรุงมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ด้วยเหตุผลที่เงินกู้เพื่อการลงทุนใน สปป.ลาว มีอัตราดอกเบี้ยสูง ระยะเวลาการกู้สั้น และขั้นตอนการอนุมัติสินเชื่อที่ยาวนาน และได้รับการอนุมัติยาก มีเงื่อนไขและต้องมีผู้รับรองที่ดี ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อโอกาสในการลงทุนหรือขยายกิจการของผู้ประกอบการทั้งในประเทศเองหรือไปต่างประเทศ ดังนั้น รัฐบาลและเอกชนควรพิจารณาถึงการเพิ่มช่องทางและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยการผ่อนปรนข้อจำกัดหรือกฎเกณฑ์บางประการที่มีความ

เข้มงวดลง ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายย่อยสามารถที่จะเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการเริ่มต้นธุรกิจหรือขยายกิจการได้มากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการศึกษาพบว่า การเข้ามาของนักลงทุนชาวจีนเป็นจำนวนมากก่อให้เกิดปัญหาต่อชุมชนพื้นเมืองในประเทศ สปป. ลาว ทั้งด้านวัฒนธรรมและสังคม เพราะมีความแตกต่างอย่างมากของคนทั้งสองประเทศ มากกว่านั้น การเข้ามาลงทุนของชาวจีนใน สปป. ลาว ส่งผลกระทบต่อเชิงลบโดยตรงกับธุรกิจดั้งเดิมของคนลาว ทำให้บางกิจการถึงกับปิดตัวลงไป เพราะไม่มีความสามารถในการแข่งขันและเงินทุนมากพอที่จะพัฒนากิจการแข่งกับชาวจีนที่มีเงินทุนมากกว่า ทำให้การมาลงทุนของคนจีนไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริง ดังนั้น นอกจากรัฐบาลจะส่งเสริมการลงทุนจากชาวต่างชาติแล้ว รัฐบาลจะต้องมีนโยบายส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจดั้งเดิมของคนในประเทศให้สามารถที่จะแข่งขันกับธุรกิจของนักลงทุนชาวต่างชาติ มิเช่นนั้น ประชาชนในประเทศที่มีธุรกิจดั้งเดิมก็จะล้มหายตายจากไป ส่งผลให้ประชาชนขาดรายได้และสภาพคล่องเปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยมา

1.3 จากผลการศึกษาพบว่า สปป. ลาว นำเข้าสินค้าอุปโภคและบริโภคจากต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ เพราะสินค้าอุปโภคบริโภคเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่สามารถผลิตได้เองในประเทศ แต่ถึงแม้จะผลิตสินค้าบางประเภทได้ แต่คุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์เหล่านั้นก็ยังอยู่ในระดับต่ำ จึงทำให้ไม่ได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคในประเทศ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เลือกใช้สินค้าและผลิตภัณฑ์ที่มาจากนอกประเทศมากกว่า ดังนั้น ภาครัฐควรที่จะส่งเสริมและสนับสนุนเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิตที่ทันสมัยและมีมาตรฐานสูงให้กับผู้ประกอบการให้มากขึ้น ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ เพื่อให้ผู้ประกอบการมีศักยภาพมากพอที่จะผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันทั้งในประเทศและกับต่างประเทศ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

2.1 จากผลการศึกษา พบว่า ผู้ประกอบการใน สปป. ลาว ส่วนใหญ่ขาดองค์ความรู้ในการผลิตและบริหารจัดการกระบวนการ ซึ่งอาจส่งผลให้คุณภาพและมาตรฐานการผลิตสินค้าไม่ได้รับการควบคุม ดังนั้น ภาครัฐควรให้การสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการด้านการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อให้ความรู้กับผู้ประกอบการอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง สร้าง

ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในการกระบวนการผลิตให้ได้ประสิทธิผลมากที่สุดในขณะที่เดียวกันก็ใช้ต้นทุนต่ำที่สุด

2.2 จากผลการศึกษา พบว่า การจะปรับเปลี่ยนจากรูปแบบการบริหารจากครอบครัวไปเป็น SMEs ทำให้เกิดอุปสงค์ทางด้านบุคลากรทั้งในฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรเข้ามาให้ความช่วยเหลือในด้านความรู้ ทักษะ ทั้งด้านการปฏิบัติและการบริหาร ผ่านการฝึกอบรม สัมมนาและการศึกษาดูงานตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อสร้างบุคลากรที่มีความรู้และทักษะที่มีคุณภาพไปบริหารจัดการองค์กรให้มีความสามารถทางการแข่งขันกับคู่แข่งในธุรกิจแต่ละสาขาทั้งในและต่างประเทศได้

2.3 จากผลการศึกษา พบว่า ปัญหาสำคัญของผู้ประกอบในธุรกิจแบบครอบครัวก็คือ การปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการให้เป็นมืออาชีพ มีระบบการจัดการที่ดี เพราะผู้บริหารคุ้นเคยกับธุรกิจแบบครอบครัวและยากต่อการปรับเปลี่ยน ดังนั้น ผู้ประกอบการจะต้องมีการปรับโครงสร้างผู้บริหารให้มีรูปแบบและเป็นสากล รวมถึงปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรแบบดั้งเดิมไปเป็นแบบสมัยใหม่ที่มีสมรรถนะสูง มีความยืดหยุ่นและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการในแต่ละกระบวนการ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

3.1 จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกตามแบบจำลอง PESTLE model และปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในตามแบบจำลอง DAIMOND model ของธุรกิจครอบครัวใน สปป. ลาว ที่จำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้เกิดความสอดคล้อง ประสานซึ่งกันและกัน ได้แก่การคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นทางสังคมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและอุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่อง ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีการศึกษาถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับการส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมในสาขาต่าง ๆ ที่จะช่วยสนับสนุน SMEs ว่า ปัจจัยใดบ้างที่จะส่งผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบกับ วัฒนธรรม สังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ในพื้นที่อุตสาหกรรมเหล่านั้น ทั้งนี้ก็เพื่อให้สามารถหาแนวทางในการป้องกันในกรณีหากผลกระทบนั้นเป็นไปในเชิงลบ เพื่อให้อุตสาหกรรมในสาขาต่าง ๆ เหล่านั้นสามารถที่จะอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2552). คู่มือการใช้สิทธิพิเศษทางการค้าสินค้าสำหรับ SMEs. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์.
- เวทวงศ์ พ่วงทรัพย์ และคณะ. (2555). ข้อเสนอมาตรการการเงินการคลังเพื่อการลงทุนในต่างประเทศ. ใน เอกสารประกอบการสัมมนา FPO Symposium 2012 ของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง วันที่ 13 กันยายน 2555. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2552). การสำรวจทัศนคติของประชาชนต่อสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: TDRI.
- สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (2554). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับกฎแหล่งกำเนิดสินค้าภายใต้ FTA. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (11 กันยายน 2559). ภาพรวมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม. เข้าถึงได้จาก <http://www.sme.go.th>.
- อัทธ์ พิศาลวานิช. (20 เมษายน 2561). ประเมินเศรษฐกิจลาว 5 ปีข้างหน้า. เข้าถึงได้จาก <https://www.posttoday.com/aec/column/553024>
- Agarwal, M. and Mitra, S. (2010). Role of government in trade and investment boom: lessons from East Asia. *Journal of Economic Policy Reform*, Taylor & Francis Journals, 13(4), 285-304.
- Bartok, C. and Miroudot, S. (2008). *The Interaction amongst Trade, Investment and Competition Policies*. New York: OECD Publishing.
- Eichengreen, B. (ม.ป.ป.). *Global Imbalances and the Lessons of Bretton Woods*. Cambridge, MA: National Bureau of Economic Research.
- Hasanov, F., and Izraeli, O. (2012). How Much Inequality Is Necessary for Growth? *Harvard Business Review*.
- Heckscher, E. (1919). The effect of foreign trade on the distribution of income. *Ekonomisk Tidskrift*, 21(2), 497-512.

- Kaplan R.S., and Norton D.P. (2008). *The Execution Premium m: Linking Strategy to Operations for Competitive Advantage*. Boston, Massachusetts: Harvard Business Press.
- Ministry of Industry and Commerce, Lao PDR. (2 September 2018). *Economy of Laos*. เข้าถึงได้จาก <http://www.moic.gov.la/?lang=en>
- Ministry of Planning and Investment Lao PDR. (19 October 2017). *Sepecail Economic Zone (SEZ)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.investlaos.gov.la/index.php/about-us/ministry-of-planning-and-investment-ipd>
- OECD. (2002). *Small and Medium Enterprise Outlook 2002*. ใน *Organisation for Economic Co-operation and Development*. Paris.
- Ohlin, B. G. (1933). *Interregional and international trade*. Cambridge: Harvard University.
- Porter, M.E. . (1990). *The Competitive Advantage of Nation*. New York: The Free Press.
- Porter, M.E. (1998). *Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors*. Illinois: The Free Press.
- Risse, T. (2002). *Transnational Actors and World Politics*. London: Sage.
- SCB SMEs. (6 มิถุนายน 2561). *สปป.ลาว โอกาสใหม่เอสเอ็มอี*. เข้าถึงได้จาก https://scbsme.scb.co.th/sme-inspiration-detail/SCB_Laos
- SME Agency. (12 May 2017). *White Paper on Small and Medium Enterprises in Japan 2002*. เข้าถึงได้จาก http://www.chusho.meti.go.jp/sme_english
- Souksavanh, V. . (2014). *Entrepreneurship, Government Policy and Performance of SMEs in Laos*. Kobe University: Graduate School .
- UNCTAD. (3 April 2018). *World Investment Report 2018*. เข้าถึงได้จาก https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2018_en.pdf.

World Bank. (2015). MPI and staff estimates and projections: Sustaining robust growth mtigating risks and deepening reforms Vientiane, Lao PDR. The World Bank.

YEAL. (2015). Orientation and Planning for Actions of the Young Entrepreneurs Association Vientiane, Lao PDR. Young Entrepreneurs Association of Laos.